

Basic Literacy Learning Material

Kawanihan ng Alternatibong Sistema sa Pagkatuto
Kagawaran ng Edukasyon
3/F Mabini Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines
Tel. No.:(02) 635-5188, Fax No.: (02) 635-5189

**Bureau of Alternative Learning System
DEPARTMENT OF EDUCATION**

Karapatan ng Bata, Dapat Alagaan Gabay ng Tagapatnubay

Karapatang-Ari 2013
Bureau of Alternative Learning System
Department of Education

Pag-aari ng Kawanihan ng Alternatibong Sistema sa Pagkatuto, Kagawaran ng Edukasyon ang modyul na ito. Ang alinmang bahagi nito ay hindi maaaring ilathala o kopyahin sa anumang paraan o anyo nang walang nakasulat na pahintulot mula sa organisasyon o ahensiya ng pamahalaang naglathala.

Inilathala sa Pilipinas ng:

Department of Education
Bureau of Alternative Learning System
3/F Mabini Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines
Tel. No.:(02) 635-5188, Fax No.: (02) 635-5189

Aralin 1

PANIMULA

Ang karapatan ng tao ay dapat isaalang-alang. Isa ito sa salik ng pagkakaroon ng kapayapaan at kaayusan. Dahil dito, kailangang mamulat ang mga magulang sa mga karapatan ng mga bata upang matumbasan nila ito ng karampatang tungkulin at responsibilidad.

Nakatuon ang mga talakayan sa mga namamasid sa pamayanan tungkol sa mga bata. Ang mga obserbasyong ito ay magiging lunsaran sa malayang talakayan na makatutulong upang higit na mapangalagaan ang karapatan ng mga bata.

I. MGA LAYUNIN

- nabibigyang kahulugan ang mga payak na pangungusap na may kaugnayan sa mensaheng nabasa;
- nakasusulat ng payak at buong pangungusap;
- nakalulutas ng mga suliraning pambilang gamit ang pagbabawas sa dalawa o tatlong digit; at
- naipakikita ang paggalang sa mga karapatan ng batang Pilipino.

II. PAKSA

A. Aralin 1: Karapatan at Tungkulin ng mga Bata

Pangunahing Kasanayan sa Pakikipamuhay:
Kasanayang makibagay sa kapwa

B. Kagamitan: Modyul: Karapatan ng Bata Dapat Alagaan

III. PAMAMARAAN

A. Panimulang Gawain

Pagganyak

Ipaawit ang "Sitsiritsit".

Itanong: Ano ang iyong reaksiyon sa awit?
Kanino patungkol ang awitin?

B. Panlinang na Gawain

1. Paglalahad

Pabuksan ang modyul sa pahina 1.

Pag-aralan ang nasa larawan.

Ipabasa ang mga parirala.

2. Pagtatalakayan

A. Ipabukas ang modyul sa Pag-usapan Natin sa pahina 2. Pasagutan sa mga mag-aaral ang mga tanong. Hayaang ipahayag nila ang kanilang opinyon.

B. Ipabasa ang Alamin Natin nang sabay-sabay, sa pahina 3 ng modyul.

- Ipa-isa ang tungkuling nabanggit sa tugma.
- Maaari pang magdagdag ang mga mag-aaral.

C. Pangkatin ang klase sa dalawa.

- Gamit ang modyul, pagawin ng semantic web ang bawat pangkat. Ang unang pangkat ay web ng karapatan ng bata at ang ikalawang pangkat ay web sa tungkulin ng bata.
- Bigyan ng sapat na oras at ipaulat pagkatapos.

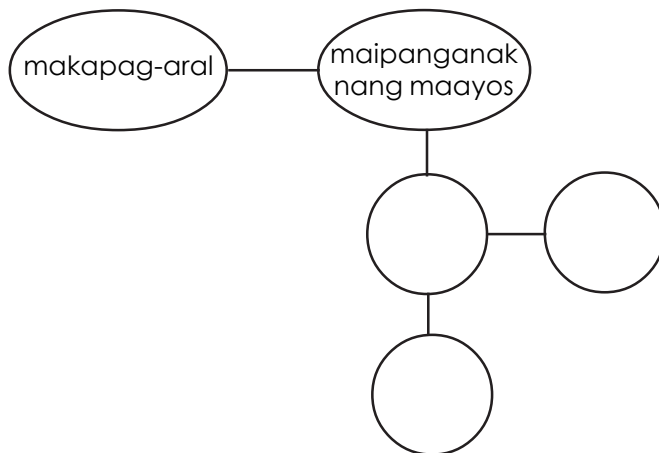
D. Ipabukas ang modyul sa Basahin Natin at ipabasa nang tahimik, Panalangin ng Bata at ng Nanay, pahina 4. Pag-usapan ito.

Pabuksan ang pahina 8. Ipagawa ang Gawin Natin. Magbigay pa ng pagsasanay batay sa karaniwang nangyayari sa tahanan.

Ipakita ang pamamaraan ng pagbabawas at gumawa ng iba pang suliraning pamilang.

3. Paglalahat

- Ano-ano ang mga karapatan at tungkulin ng bata?
- Pabilugin ang klase. Hikayating makibahagi ang lahat.
- Hayaang dugtungan ang pariralang, ang bata ay kailangang _____.
- Sisimulan ito ng facilitator.
- Ganito ang magiging ayos ng “web”.

4. Paglalapat

Itanong:

- Bakit mahalagang maipagkaloob ang karapatan sa mga bata?
- Paano mo maipakikita ang paggalang sa karapatan ng mga bata sa inyong tahanan at pamayanan?

IV. PAGTATAYA

1. Sagutan ang Subukin Natin sa pahina 5.
2. Ipalutas ang sumusunod:

Ang pamilya ni Mang Juan ay kumikita ng Php150.00 isang araw. Magkano ang matitira kung bibili siya ng bigas at ulam sa halagang Php100.00?

V. KARAGDAGANG GAWAIN

1. Maglista ng mga nakikitang mga paglabag sa karapatan ng mga bata sa inyong baranggay?
2. Pag-isipan: Ang pamamalo ba sa mga bata ay dapat o di dapat? (Maaaring pagdebatihan ito ng mga mag-aaral sa susunod na sesyon.)

Aralin 2

PANIMULA

Ang Karapatan ng mga Bata ay nahahati o nakapaloob sa apat na aspekto. Una, **Survival** o karapatan sa buhay, dito napapaloob ang mga karapatang maisilang, magkaroon ng pangalan at nasyonalidad, at maalagaan ng mga magulang sa isang maayos na tahanan. Pangalawa, **Development** o karapatang lumago at umunlad. Dito nabibilang ang karapatan sa edukasyon, sapat na pagkain, at serbisyong pangkalusugan. Pangatlo, ang **Participation** o ang karapatan sa pakikisangkot. Natatalakay rito ang karapatang mapakinggan ang sariling saloobin at pananaw sa mga usaping nasasangkot ang mga kabataan. Ang pang-apat ay **Protection** o karapatang mapangangalagaan sa anumang pang-aabusong seksuwal, pisikal, at emosyonal. Sa araling ito, natatalakay ang iba't ibang mga paglabag sa karapatan ng bata. Inaasahan ang malayang talakayan upang higit na mapaunlad ang mga bata na inaasahang pag-asa ng bayan.

I. MGA LAYUNIN

- nabibigyang kahulugan ang mga payak na pangungusap na may kaugnayan sa mensaheng nabasa;
- nakasusulat ng payak at buong pangungusap;
- nakapagbabawas sa mga suliraning pambilang na may dalawa o tatlong digit; at

- naipakikita ang paggalang sa karapatan ng mga bata.

II. PAKSA

A. Aralin 2: Karapatan Ko . . . Ipaglaban Mo!

Pangunahing Kasanayan sa
Pakikipamuhay: Mapanuring pag-iisip

B. Kagamitan: Modyul: Karapatan ng Bata, Dapat Alagaan; cassette tape: "Bawat Bata"

III. PAMAMARAAN

A. Panimulang Gawain

1. Balik-Aral

Itanong: Ano-ano ang mga karapatan at tungkulin ng bata?

2. Pagganyak

Pakinggan natin ang awit na may pamagat na "Bawat Bata" sa cassette tape.

Itanong: Ano ang inyong naramdaman sa napakinggang awit?

Bakit kaya mahalagang pakinggan ang saloobin o pananaw ng mga bata?

B. Panlinang na Gawain

1. Paglalahad

- Pabuksan ang modyul sa pahina 6-7.
- Basahin ang mga pangungusap o parirala.
- Ipasuri ang mga larawan.

2. Pagtatalakayan

A. Itanong:

- Ano ang mensaheng inihahatid ng mga larawan?
- Bakit kaya sinasabi na ang mga ito ay paglabag sa karapatan ng mga bata?
- May paraan pa kaya upang ito'y maiwasan o makontrol?

B. Pasagutan ang Pag-usapan Natin sa pahina 8. Talakayin.

C. Magkaroon ng isang role play.

- Hatiin sa tatlong pangkat ang klase.
- Papiliin ng sitwasyon ang bawat pangkat na nais nilang isadula. Maaaring ito'y tunay na karanasan.
- Bigyan ng sapat na oras sa paghahanda.
- Ipasadula.
- Talakayin ang mga epekto sa bata ng ganitong mga paglabag.

- Itala ito sa pisara o manila paper.
- Isa-isahin at talakayin.

D. Itanong:

Nangyayari rin ba ang ganitong mga paglabag sa inyong lugar? Ano ang ginawang hakbang ng inyong baranggay?

Mayroon din bang mga batang nagha-hanapbuhay sa inyong lugar? Anong uri ng hanapbuhay?

Magkano ang kanilang sahod? Magkano ba ang minimum na pasuweldo?

Pareho ba ang suweldo o sahod ng mga bata at ng mga may sapat na gulang?

Kung hindi pareho, ipakita ang paraan ng pagbabawas ng halaga ng pera.

Halimbawa:

Sahod ng may sapat na		
gulang	-	Php 350.00
Sahod ng bata	-	— <u>125.00</u>

Magkano ang pagkakaiba o kalamangan?

Gumawa pa ng ibang suliraning pambilang. Ipakita ang pamamaraan ng pagbabawas sa halaga ng pera.

E. Pasagutan ang Gawin Natin, pahina 8.

3. Paglalahat

A. Itanong:

Ano-ano ang mga gawaing di dapat maranasan ng isang bata sa murang edad? Ano sa palagay ninyo ang epekto ng mga paglabag na ito sa isang bata?

B. Ipabasa ang Tandaan Natin sa pahina 9.

4. Paglalapat

Magkaroon ng isang debate. Hatiin ang mag-aaral sa dalawang pangkat. Ang isang pangkat ay magtatanggol sa dapat at ang isa ay magtatanggol sa di dapat, sa isyu na: ang pamamalo sa bata ay dapat o di dapat.

Paalaala: Ang mga katwiran ay kailangang di nakasasakit ng kapwa. Ang tagapatnubay ang magbubuod ng palitan ng kuro-kuro at opinyon.

IV. PAGTATAYA

Sagutan ang Subukin Natin sa pahina 10.

V. KARAGDAGANG GAWAIN

1. Papagtalakayin ang mga mag-aaral ng mga ahensiya o samahang nangangalaga sa karapatan ng bata sa inyong lugar.
2. Alamin ang kanilang programa para sa mga bata.

Aralin 3

PANIMULA

Mahalagang mapangalagaan at maipagkaloob ang karapatan ng mga bata. Ito ay mahalagang regalo sa kanila na magiging gabay nila upang maging maganda at maayos ang kanilang paglaki at pag-unlad.

Kailangang matukoy ang ahensiya ng pamahalaan at samahang panlipunan na mangangalaga sa mga nagiging biktima ng paglabag at pang-aabuso sa mga bata.

I. MGA LAYUNIN

- nabibigyang kahulugan ang mga payak na pangungusap na may kaugnayan sa mensaheng nabasa;
- nakasusulat ng isang payak na liham;
- nakalulutas ng mga suliraning pambilang na may pagbabawas ng dalawa o tatlong digit; at
- naiisa-isa ang iba pang paglabag sa mga karapatan ng mga bata sa pamayanan at ang mga paraan para mabawasan o mapigilan ang mga ito.

II. PAKSA

A. Aralin 3: Pangangalaga sa Karapatan ng Bata

Pangunahing Kasanayan sa
Pakikipamuhay: Mabisang
komunikasyon o pakikipagtalastasan

B. Kagamitan: Modyul: Karapatan ng Bata, Dapat Alagaan; laruan na telepono

III. PAMAMARAAN

A. Panimulang Gawain

1. Balik-Aral

May mga naririnig ba kayong balita sa radyo
tungkol sa paglabag sa karapatan?

2. Pagganyak

Sabihin:

Balikan natin sa alaala ang panahon ng
ating kabataan.

Ano-ano ang mga masasayang sandali na
naaalala ninyo?

Ano-ano ang mga karanasang hindi ninyo
malilimutan?

Ano-ano naman ang malulungkot na
sandali sa inyong buhay?

B. Panlinang na Gawain

1. Paglalahad

- Pabuksan ang modyul sa Aralin 3, pahina 11-12.
- Ipabasa at ipasuri ang mga tagpo sa comic strip.

2. Pagtatalakayan

A. Itanong: Saan daw dinadala ang mga
batang walang tahanan dahil
iniwan ng mga magulang?

Ano ang ibig sabihin ng
pedopilya?

Ano ang gagawin mo kapag
may nasaksihang pang-aabuso
o paglabag sa karapatan ng
mga bata?

Ayon sa larawan, sino ang kadalasang
nasasangkot sa pang-aabuso sa
karapatan ng bata?

Saan at kanino dapat magsusumbong
kapag may pang-aabuso sa karapatan
ng bata?

B. Ipabukas ang modyul sa Pag-usapan Natin
sa pahina 13.

C. Pasagutan ang mga tanong. Hayaang magbahagi ang mga mag-aaral kung may kaparis na karanasan o nalalamang pangyayari na kaugnay ng pinag-uusapan.

3. Paglalahat

Sino-sino ang may tungkulin na pangalagaan ang kapakanan ng mga bata?

Ano-ano bang ahensiya ng pamahalaan ang nangangalaga sa karapatan ng bata?

Ipabasa ang Tandaan Natin sa pahina 14.

Tanungin ang mag-aaral kung may nalalaman pang mga ahensiya o institusyon na kumakalinga sa mga bata sa loob ng kanilang pamayanan o bayan.

4. Paglalapat

A. Sabihin:

Tayo ay gagawa ng isang liham.

Ipagbibigay-alam natin sa mga may kapangyarihan ang tungkol sa mga kaso ng pang-aabuso sa isang bata.

B. Ipasagot ang gawain sa Subukin Natin sa pahina 16.

5. Karagdagang Gawain

Maaaring ipahanap o ipatala ang mga numero ng ahensiya na kumakalinga sa mga bata. Tulad ng DSWD at Police Station sa kanilang pamayanan.

6. Pagtataya

Pasagutan ang Ano-ano ang mga Natutuhan Mo? sa pahina 17-18.